

Frétt nr. 5/2025

21.5.2025

Leiðandi hagvísir Analytica – Jákvæðar vísbendingar en væntingar sveiflast

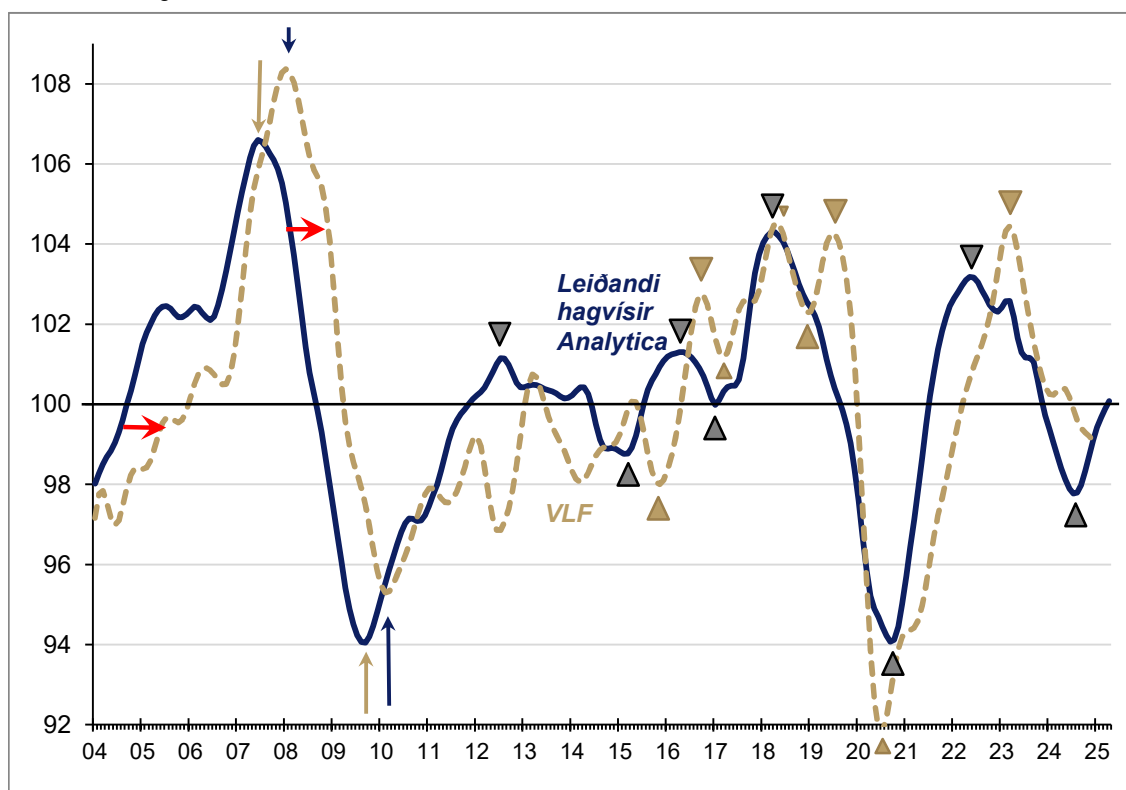
Leiðandi hagvísir Analytica (e. Composite Leading Indicator) hækkaði í apríl áttunda mánuðinn í röð. Væntingavísitala Gallup sem er einn sex undirþátta leiðandi hagvísis tók snarpa dýfu í apríl og fróðlegt að líta til þróunar hennar næstu mánuði, ekki síst í ljósi framvindu á innlendum hlutabréfamarkaði.

Fjórir af sex undirliðum hækka frá í febrúar. Aukning aflamagns og vöruinnflutnings hafa mest að segja á jákvæðu hliðinni. Þá virðist debetkortavelta innanlands að glæðast. Umtalsverð óvissa er áfram tengd þróun alþjóðastjórn mála sem og óvissa í efnahagsmálum á alþjóðavettvangi.

Hagvísirinn er vísitala sem gefur vísbendingu um vendipunkta í efnahagssumsvifum að sex mánuðum liðnum. Það er hlutverk vísitölunnar að veita skýra sýn á efnahagshorfur og vara tímanlega við viðsnúningi í efnahagssumsvifum. Vísitalan er reiknuð á grundvelli sömu aðferðafræði og annars staðar þar sem sambærilegar vísitölur eru reiknaðar en sérstaklega er tekið mið af verklagi OECD.

Mynd 1. Leiðandi hagvísir Analytica og verg landsframleiðsla – frávik frá leitni

Langtímaleitni = 100

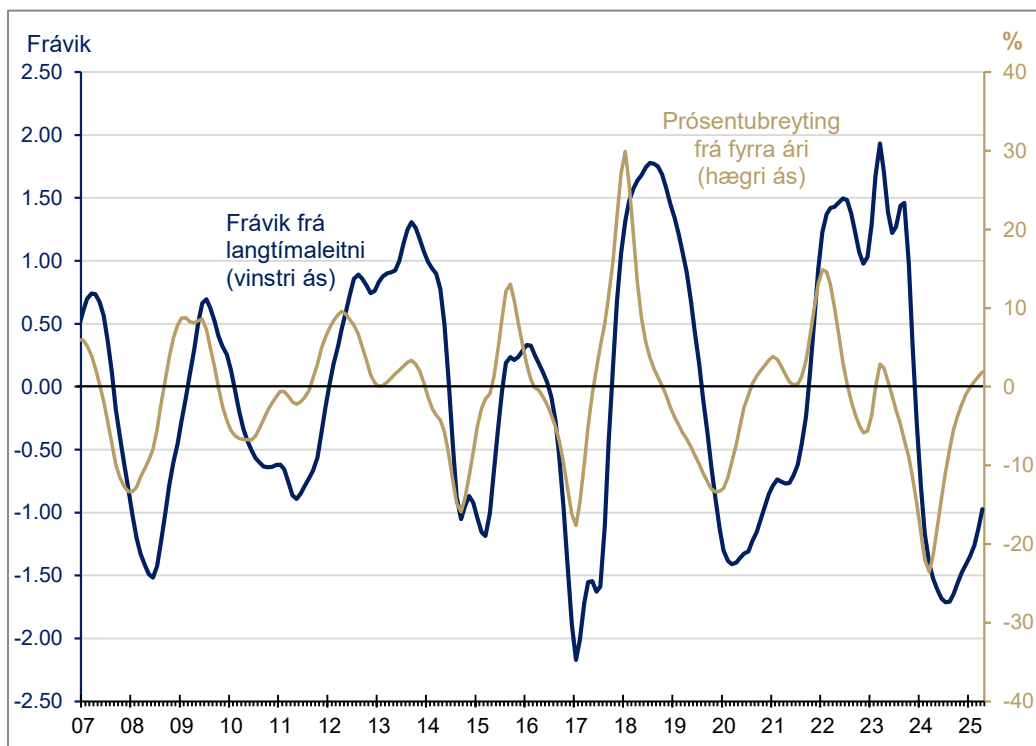

Þróun leiðandi hagvísis Analytica er sýnd á mynd 1 (blár ferill) ásamt þróun vergrar landsframleiðslu (VLF - brotinn ferill). Reynslan er sú að leiðandi hagvísir er að jafnaði um 6 mán. á undan þróun landsframleiðslu.

Á mynd 2 má sjá þróun á vísitölu aflamagns, árstíðaleiðrétt og jafnaða fyrir tímabilið 2007-2025.¹ Um er að ræða einn af undirþáttum leiðandi hagvísisins en reynslan sýnir að hér er um fremur tímanlega vísbendingu að ræða. Loðnubrestur síðustu tvö fiskveiðiár setur það mark sitt á þróun þessa undirþáttar sem engu að síður hefur tekið að hækka á ný.

Dökkblái ferillinn á mynd 2 sýnir frávik vísitölu aflamagns frá langtímaleitni en brúni ferillinn prósentubreytingu frá fyrra ári. Áhrif mikils loðnuafli á árinu 2022 og snemma árs 2023 eru augljós en einnig áhrif loðnubrestsins. Aukning aflaverðmætis nú er af öðrum toga.

Mynd 2. Vísitala aflamagns – Frávik frá langtímaleitni og %breyting frá fyrra ári
Keðjutengd - Árstíðaleiðrétt og jöfnuð

Sömu ferlar og birtir eru á mynd 2 eru einnig sýndir á myndum V1 og V2 í viðauka en tilgangurinn með mynd 2 er að draga fram þá þróun sem þar birtist.

Leiðandi hagvísir Analytica er samansettur úr sex undirþáttum af mismunandi toga. Um er að ræða aflamagn, debetkortaveltu, ferðamannafjölda, heimsvísitölu hluta-bréfa, innflutning og væntingavísitölu Gallup. Í apríl hækka fimm af sex undirþáttum frá fyrra ári. Frá í mars hækka hins vegar fjórir af sex undirþáttum. Sjá viðauka, myndir V1 og V2.²

Hugmyndin að baki vísitölunni er sú að framleiðsla hefur aðdraganda. Vísitalan er reiknuð á grundvelli þátta sem mælast í upphafi framleiðsluferilsins og/eða veita vísbendingar um eftirspurn eftir vörum og þjónustu. Til að unnt sé að auka framleiðslu þarf t.d. að afla aðfanga og stofna til fjárfestinga.

¹ Hagstofan hefur hætt uppfærslu á vísitölu aflamagns og hefur hún verið reiknuð af Analytica síðan á árinu 2022.

² Gildin á mynd V2 eru nú sýnd á sk. stöðluðu formi, þar sem stærðir eru stilltar á meðaltal=0 og staðalfrávik=1.

Einstök gildi leiðandi hagvísis Analytica hafa verið endurskoðuð en það er afleiðing nýrra gilda fyrir undirþætti og þeirrar aðferðafræði sem notuð er við útreikninginn, þ. á m. endurmats á langtímaleitni.

Leiðandi hagvísir Analytica hækkar í apríl og tekur gildið 100,1, sjá töflu 1. Sú tala á að gefa vísbendingu um framleiðslu sex mánuðum síðar þ.e. í október 2025. Hagvísirinn tekur gildið 100 þegar búist er við að landsframleiðsla sé í takt við langtímaleitni.

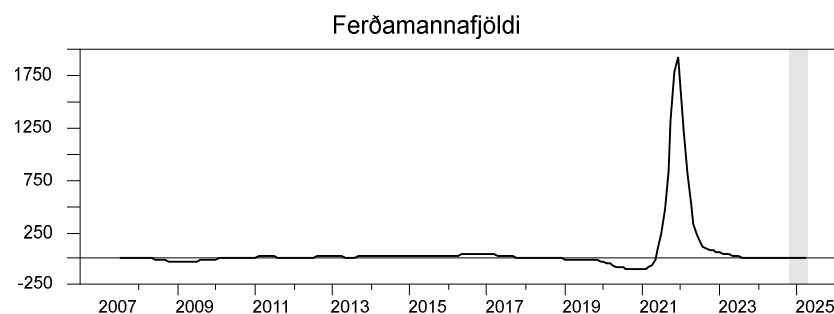
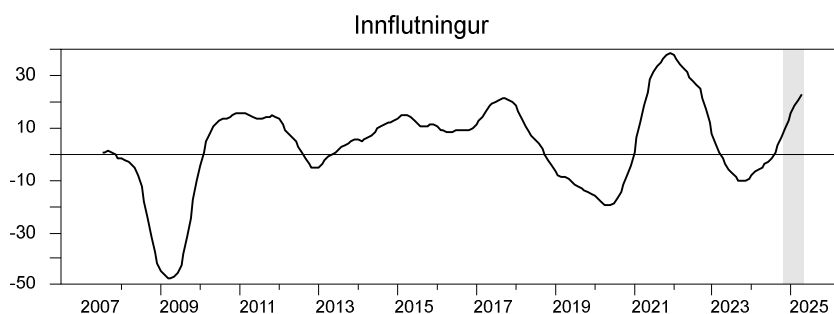
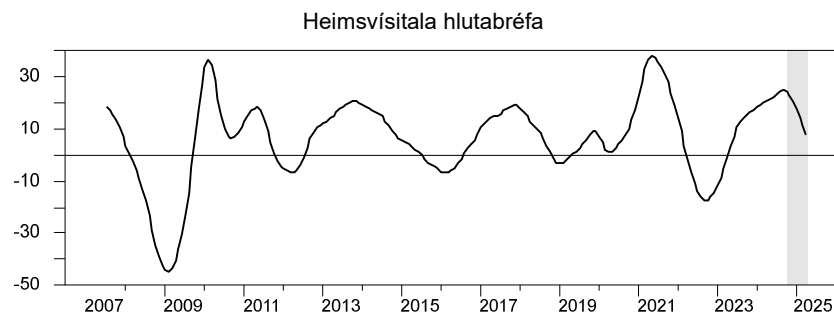
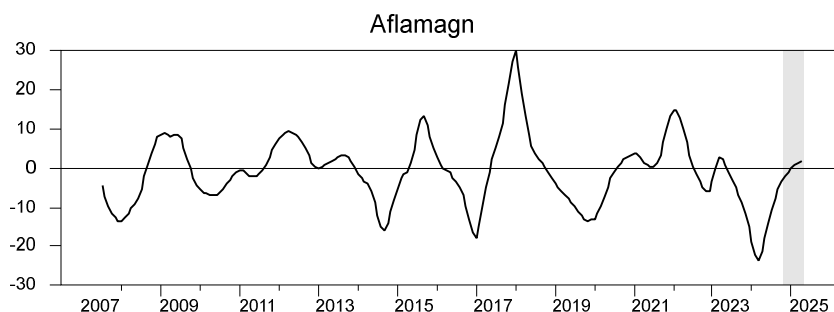
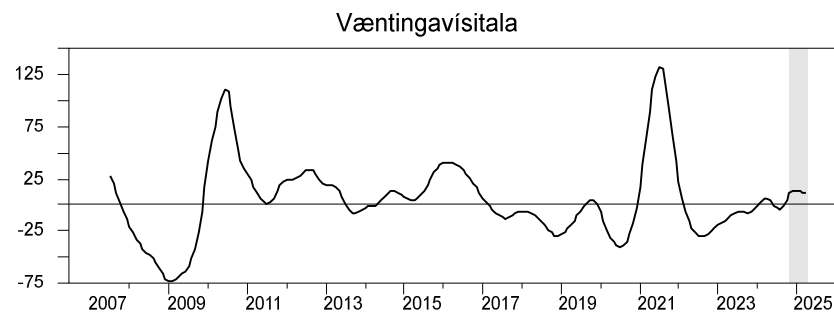
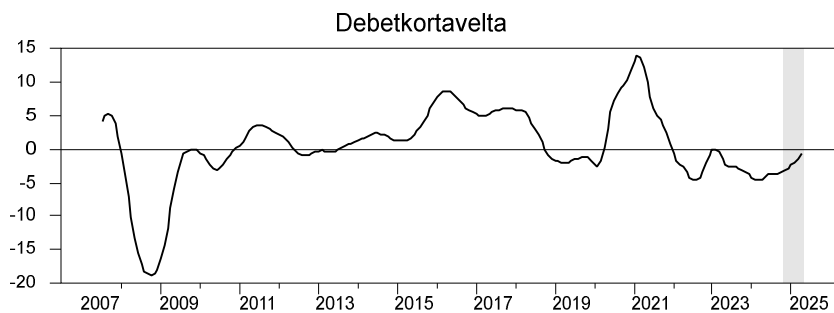
Tafla 1. Leiðandi hagvísir Analytica 2024-2025

	Vísitala	Breyting (%)		Vísbend- ing fyrir
		í mánuði	frá fyrra ári	
2024				
apríl	98.4	-0.3%	-3.7%	okt.
maí	98.1	-0.3%	-3.5%	nóv.
júní	97.9	-0.2%	-3.4%	des.
júlí	97.8	-0.1%	-3.4%	jan. 2025
ágúst	97.8	0.0%	-3.3%	feb.
september	98.0	0.2%	-3.0%	mars
október	98.3	0.4%	-2.3%	apríl
nóvember	98.7	0.4%	-1.4%	maí
desember	99.1	0.4%	-0.6%	júní
2025				
janúar	99.4	0.3%	0.1%	júlí
febrúar	99.7	0.3%	0.6%	ágúst
mars	99.9	0.2%	1.2%	sept.
apríl	100.1	0.2%	1.7%	okt.

Birting leiðandi hagvísis Analytica fyrir maí er áætluð þann 19/6 2025.

Nánari upplýsingar veitir Yngvi Harðarson hagfræðingur
Sími: 527 8890 – Tölvupóstur yngvi@analytica.is

Mynd V1 – Leiðandi hagvísir Analytica – einstakir undirliðir

*Prósentubreyting frá fyrra ári **

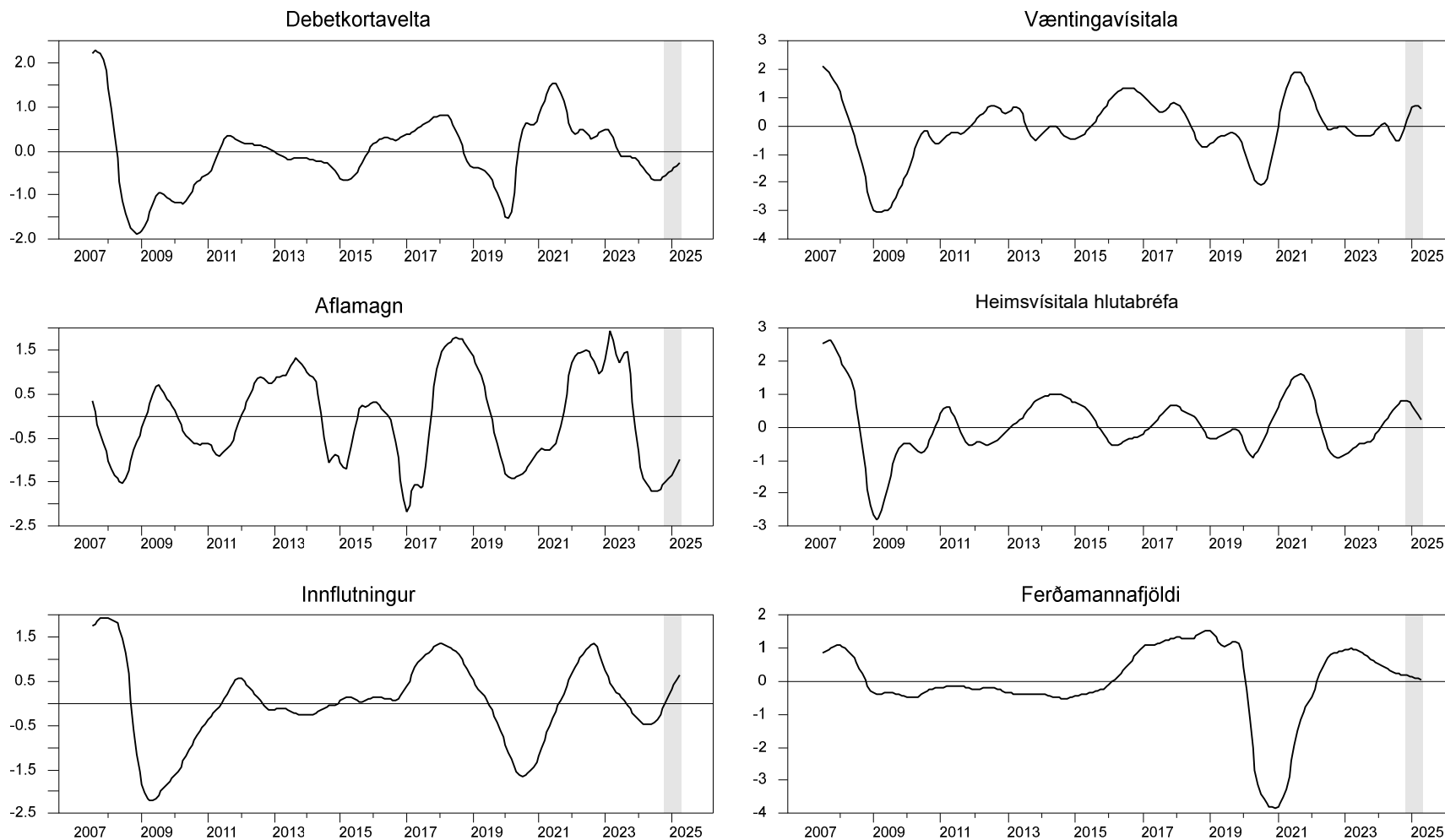
* Ekki frávik frá leitni viðkomandi þáttar

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta heimila í verslun innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafi, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.
 Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.
 Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Mynd V2 – Leiðandi hagvísir Analytica – einstakir undirliðir*Frávik frá langtímaleitni***Skýringar:**

Debetkortavelta: Debetkortavelta innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.

Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Um Analytica

Analytica ehf. er óháð ráðgjafarfyrirtæki á sviði efnahags- og fjármála með áherslu á ráðgjöf um fjár- og áhættustýringu til fagfjárfesta. Sérstaða fyrirtækisins liggur í áratuga reynslu og sérþekkingu starfsmanna.

Framkvæmdastjóri og stofnandi fyrirtækisins er Yngvi Harðarson hagfræðingur.

Yngvi er fæddur árið 1960. Hann er með MA gráðu í hagfræði frá Queen's University of Kingston í Kanada með áherslu á hagrannsóknir og peningamálahagfræði. Að auki er hann með próf í utanríkisverslunarfræðum frá Yrjö Jahnsson Foundation í Helsinki og CMT gráðu í tæknigreiningu frá CMT Association í N.Y. Þá er Yngvi með próf í verðbréfiðskiptum. Yngvi hóf starfsferil sinn hjá Þjóðhagsstofnun árið 1988. Hann varð hagfræðingur Félags íslenskra iðnrekenda árið 1990. Yngvi stofnaði ásamt Sverri Sverrissyni fyrirtækið Ráðgjöf og efnahagsspár ehf. árið 1993, sem sérhæfði sig í áhættu- og skuldastýringu. Árin 2007 og fram til júlí 2010 gegndi Yngvi stöðu framkvæmdastjóra hjá Askar Capital hf. fjárfestingarbanka.

Nánari upplýsingar á heimasíðu fyrirtækisins <http://www.analytica.is>